„RUGBYUL MI-A DEZVOLTAT CALITĂȚILE ATÎT DE NECESARE ÎN FORMAREA MEA ȘTIINȚIFICĂ..."

ne mărturisește prof. dr. docent EMIL CIONGA

Omul din fața noastră surprinde plăcut, înainte de toate, printr-o robustețe cuceritoare. Este un om de știință, un cercetător asiduu, care își petrece ore întregi în laborator, în clinică, în biblioteci. Și, totuși, manifestă o surprinzătoare prospețime, o revelatoare ușurință în mișcări. Secretul ? A fost, în prima tinerețe, un sportiv. Un sportiv convins ! Dialogul nostru cu *prof. dr.* docent Emil Cionga se înfiripă ușor,

— Am fost atras de sport încă de la primul contact cu școala, ține să precizeze de la început interlocutorul. *Jucam oină avînd drept adversari pe elevii de la „Normală", băieți vînjoși, unul și unul. De pe atunci mi-am dorit să ajung ca ei... Pasiunea pentru oină a continuat și mai tîrziu, ca licean la „Gheorghe Lazăr". Am făcut parte chiar din selecționata liceului, reușind să obțin multe medalii. Asta se întîmpla în jurul anului 1920. Paralel, ca orice școlar, ca majoritatea tinerilor de vîrsta mea, am practicat fotbalul. Dar, poate vă va surprinde afirmația mea, sportul-rege nu m-a tras...*

● Un foarte bun amic al dv., Nicolae Sterescu, v-a descris ca pe un talentat jucător de rugby... Cînd s-a născut pasiunea pentru sportul cu balonul oval ?

— Tot în perioada primilor ani de școală. Făcusem cunoștință cu rugbyul pe un teren periferic, din zona actualului parc al Libertății. Mi-a plăcut mult pentru spiritul de echipă pe care îl presupune acest joc, pentru că te obligă să folosești fantezie și inteligență. Și, bineînțeles, fiindcă era vorba de un sport bărbătesc, care cultivă curajul, spiritul cinstei, al fair-play-ului. Pentru toate acestea rugbyul avea să mă cucerească, să mă absoarbă, să mă oblige, să-i dedic o bună parte din energia mea fizică și intelectuală.

● Cînd se poate vorbi de jucătorul de rugby Emil Cionga ? Cu ce prilej ?

— Prin 1921. Ca elev la „Lazăr", nu puteam rămîne insensibil la invitația colegilor mei de a face parte dintr-o echipă selecționată. Colegii mă știau sportiv pasionat de la jocurile de oină, apoi de la cele de fotbal, mai apoi din activitatea de atlet, ca demifondist. Erau convinși că nu-i voi dezamăgi nici în noua calitate. Și așa am început pregătirile pentru campionatele interșcolare ale orașului București. Participau trei echipe — Mihai Viteazul, Dimitrie Cantemir și Gheorghe Lazăr. Primele două echipe aveau în lot jucători de categoria I aparținînd cluburilor Stadiul Român, Tenis Club Român și Sportul Studențesc. La noi, la „Lazăr", nu se afla decît un singur jucător mai experimentat, Nicu Anastasiade, din prima echipă a Stadiului. Restul — începători. În aceste condiții, noi nu aveam — teoretic — nici o șansă.

● Cîteodată buturuga mică...

— Chiar așa s-a întîmplat și în cazul nostru ! În ciuda lipsei de experiență a rugbyștilor de la „Lazăr", am reușit să cîștigăm campionatul, furnizînd marea surpriză a competiției. Este însă foarte adevărat că surpriza a fost doar pe jumătate : fiindcă ne-am pregătit foarte serios, zilnic, participînd la antrenamente extrem de riguroase. — Și apoi socot că dragostea noastră pentru culorile școlii a depășit pe aceea a adversarilor noștri.

● Istoria rugbyului românesc vorbește și de un jucător Emil Cionga în campionatele seniorilor.

— Da, am jucat la Stadiul Român, club în care am fost admis fără vreun stagiu prealabil, direct în prima echipă. N-am rămas însă la Stadiul decît puțină vreme ; în 1923, împreună cu Victor Cazana și Nicu Sterescu am înființat un nou club — Rugby Club București (RCB). Cu mijloacele noastre modeste am căutat să lărgim sfera de activitate în sportul cu balonul oval.

● Pentru un timp ați activat și peste hotare.

— Am jucat, într-adevăr, cîțiva ani în Franța, la Stade Francais, în perioada specializării. Dar gîndul mi-a fost permanent acasă, la colegii mei de echipă și de rugby, așteptînd cu nerăbdare clipa în care urma să revin în mijlocul lor.

Apoi, după o pauză în care fostul rugbyst și-a depănat unele amintiri din viața de medic, a reluat :

— Am fost și am rămas un mare iubitor al acestui sport extrem de frumos, care mi-a dezvoltat curajul, dîrzenia și rezistența la efort, atît de necesare în formarea mea științifică de mai tîrziu.

● V-am văzut deseori în tribună, la unele întîlniri din campionat și chiar la partide în care se întreceau juniorii, în toate cazurile elevi.

— Urmăresc și astăzi cu interes și pasiune, cînd am puțin timp liber, felul cum evoluează rugbyul nostru. S-au făcut, sincer vorbind, mari progrese și cantitative, și calitative. Dovadă — succesele obținute în fața unor echipe engleze, franceze și italiene. Totuși, țin să remarc cu destulă amărăciune că implantarea și difuzarea acestui joc, îndeosebi în mediul tineretului, în școli și facultăți, se desfășoară într-un ritm mult prea lent și în dezacord flagrant cu excelentele aptitudini naturale ale tineretului nostru. Poate că nu este tîrziu să se prospecteze cu mai multă stăruință rugbyul în școli, începînd cu elevii din primele clase, așa cum am făcut și eu, să fie organizate campionate pe specialități — al liceelor teoretice, al celor profesionale, tehnice etc. Paralel ar fi de dorit să fie perfectate mai multe întîlniri între elevii rugbyști din România și cei din alte țări, din imediata vecinătate, ca și din Franța, Anglia și Italia. Iată atîtea modalități prin care rugbyul românesc ar avea numai de cîștigat. M-ar bucura mult dacă aceste modeste reflecții ale mele ar găsi ecoul dorit...

În încheierea dialogului nostru ,prof. dr. docent Emil Cionga s-a oferit să viziteze o serie de școli pentru a împărtăși elevilor din amintirile sale de sportiv, și în primul rînd de rugbyst.

Tiberiu STAMA

R.C.B. (Rugby Club București), echipă creată din inițiativa prof. dr. docent Emil Cionga, fotografie din anul 1926, pe cînd inițiatorul era și... jucător (cel din mijloc, în rîndul al doilea)

ANCESTRALA

Parcă s-a frînt în fața pragului.
O biciuire scurtă
și sulița s-a-nfipt în cer
ca un stol.
El, a încremenit
petrecîndu-i plutirea.
În zborul acela de cîteva clipe
erau anotimpuri
și vise
și, poate, gloria.
Cînd vîrful pașnicei lănci
pătrunse în pielea pămîntului, verde,
mulțimea-i vesti în urale izbînda.
Atunci fața i-a fost fulgerată
de-un zîmbet ciudat,
sfidător și sălbatec.
Și era fericit ca un dac
care-acum vreo două milenii
răpunea un bour
de mult urmărit.

Dorin ALMAȘAN

(din ciclul „Sufletul arenei")

C R O S

Drumurile noastre paralele
s-au întîlnit
și
au rămas
îngîndurate
pe o piatră
ca aripile
gata să se deschidă.

Dan LALU

ÎNVINȘII

S-a prăbușit ceva în ei. Departe
S-a irosit surîsul unui vis,
Hrănit cu luptă, crîncen, tot și parte...
În inimi poartă soarele ucis.

Pășesc împovărați. Tot laolaltă
— Frați în durere. — Lent. Adînc tăcuți.
Se dau înlături — ziduri de tristețe —
În consternare, ceilalți, reci și muți.

Vasile DIACONESCU

CRONICA SFERTURILOR DE VEAC

CÎND BUNICII FĂCEAU SPORT !...

APRILIE

1870

● După cum anunță ziarul **„Românul"**, „Societatea de arme și dare la semn își începe tragerile cu premie la pistolu în aer liber".

● La 25 aprilie 1870, „artistul velocipedist Ignatz Holler" a dat la Arad o reprezentație în cadrul căreia a entuziasmat asistența cu evoluțiile făcute pe un velociped pe care îl conducea „cu cea mai mare siguranță, uneori chiar fără întrebuințarea cîrmei".

● În nr. 16 din 19 aprilie 1870 al revistei „Daracul", caricatura intitulată : „Popice politice" reprezintă una dintre primele știri privind practicarea popicelor în țara noastră. Însăși explicația caricaturii („Frumósă lovitură !... Tóte la pamântu și partita cîștigată !") este o dovadă a faptului că acest sport își trăia primele întreceri încă de acum un veac.

1895

● Sub titlul **„Povestire științifică"**, ziarul „Timpul" din 2/14 aprilie 1895 a publicat un articol pe două coloane despre gimnastica suedeză. Anonimul autor al „povestirii științifice" a fost, se pare, entuziasmat de aprecierile date gimnasticii suedeze de către dr. Fernand Lagrange și s-a considerat obligat să dea „cîteva indicațiuni asupra acestui fel de gimnastică și (să) le recomande celor însărcinați cu acest curs în școalele noastre". Citām din articol : „Printre diferitele sisteme de gimnastică este de remarcat gimnastica suedeză care este mai mult un fel de tratare medicală, avînd de scop de a dezvolta deopotrivă toți mușchii corpului, dînd astfel întregului organism o mlădiere și o armonie care nu se prea găsește la gimnastici în general (...). O mulțime de proceduri pe atît de simple pe cît sînt de ingenioase și concepute în același spirit au fost imaginate de gimnasticii suedezi. Ei au pentru fiecare exercițiu mai multe moduri de executare, mai multe variante în care forța musculară crește sau descrește progresiv în intensitate".

1920

● „Federațiunea (Societăților Sportive din România) face un apel stăruitor pe lîngă marile instituțiuni financiare, stabilimentele industriale și comerciale și pe lîngă particularii cu oarecare dare de mînă, spre a-i da sprijinul lor bănesc" în vederea „operei naționale de întărire fizică". Avînd în vedere „importanța covîrșitoare a vieții în plin aer pentru tineret și ce derivativ sănătos și plăcut ea oferă contra viciilor de tot felul", F.S.S.R. „e nevoită să facă apel la public și aceasta o face cu speranța că va fi auzită, înțeleasă și ajutată", deoarece „autoritățile publice nu dau mai nici un interes acestei chestiuni".

(**„Viața sportivă"** nr. 6 — aprilie 1920)

● **Tenis.** „Mișu, cîștigătorul campionatului de la Monte Carlo de anul trecut asupra lui Max Decugis și care era și anul acesta favorit, a fost învins de către Ritchie (6—3, 6—4, 6—4). În finală, Gordon Lowe a învins pe Ritchie (...). Concursul de la Menton ce a urmat celui de la Monte Carlo a permis lui Mișu să cîștige ușor simplul bătînd pe Lowe. În dublu mixt, echipa Dubley—d-ra Beamich a cîștigat finala asupra echipei Mișu—d-na Fick (4—6, 6—0, 6—0)".

(**„Revista automobilă"** nr. 4 — aprilie 1920)

1945

● Începînd din nr. 7 (11 aprilie 1945), Oscar Vexu publică în „Sportul popular" un curs de „jiu-jitsu (judo)". Trecuseră aproape patru decenii de cînd o „demonstrațiune publică la Arenele Romane înfiorase asistența" și avea să mai treacă peste 20 de ani pînă cînd judo își va avea competiții regulate și în țara noastră.

● Un meci dramatic pe „Venus" la 29 aprilie 1945 între boxerii Axioti (75,500 kg) și Gh. Lungu (91,500 kg). Iată-l descris în cronica apărută în „Sportul popular", care sublinia în titlu că învingătorul a fost de 6 ori la podea : „Axioti dîndu-și seama de diferența de 16 kg și de forța pumnului adversarului său, a căutat să lupte foarte prudent și de la distanță. Totuși Lungu a lovit și (Axioti) cade o dată și se ridică, mai cade o dată și încă de două ori, dar gongul îl salvează. Lumea așteaptă cu nerăbdare rundul al doilea, dar știe cam ce o să se întîmple. La reluare, o nouă directă fulgerătoare și Axioti este iarăși la pămînt. Se ridică și lovește puternic. Lungu contrează și Axioti face din nou cunoștință cu podeaua. De data aceasta este numărat pînă la 4. Se scoală. Bate gongul. În repriza a treia Axioti încearcă prin cîteva un-doi-uri obrazul adversarului. Acesta comite greșeala de a se descoperi în semn de sfidare și Axioti plasează o lovitură la bărbie și cîteva puternice la ficat. Lungu se prăbușește. Este numărat de întreaga asistență : 1... 2... 3... 10, out ! Axioti a cîștigat prin scoatere din luptă. Publicul manifestează entuziast și năvălește în ring".

Documentar de **Dorin ȘTEFLEA**

Un desen în revista „Viața sportivă" din aprilie 1920 ne reamintește un vechi sport. mult îndrăgit cu ani în urmă și care a avut chiar campioni. Este vorba de „tragerea frînghiei"

„OLIMPUL INTANGIBIL"

Coperta revistei, cu un desen de André Dunoyer de Segonzac

„Revista Olimpică" — nr. 28/1970 — editată de Comitetul Internațional Olimpic a reprodus un editorial al ziarului nostru („Olimpul intangibil") semnat de Hristache Naum. Articolul scotea în evidență contribuția esențială a antrenorilor la progresul general al sportului în lume, la realizarea marilor performanțe care-i uimesc din ce în ce mai mult pînă și pe specialiști. Dar, „omul din colț" este foarte adesea uitat în clipa supremei bucurii a festivității de premiere. Atenția oficialităților, a spectatorilor și — de ce n-am spune-o, a ziariștilor — se îndreaptă exclusiv spre performer. Colegul nostru propunea în editorialul amintit ca treptele podiumului olimpic să fie urcate simultan de sportivi și antrenorii lor. Un mijloc echitabil de răsplătire a celor ce-și dedică nenumărate ore pregătirii, cizelării talentului sportivilor, pentru triumful ideilor sportului.

Opinia ziaristului sportiv Hristache Naum a părut interesantă editorilor de la Lausanne. Este motivul pentru care articolul a fost reprodus de prestigioasa revistă.

ȘAHUL FULGER

Spectatorii turneelor de șah s-au obișnuit să-i vadă pe concurenți cufundați în meditații prelungi. O partidă durează în medie cinci ore, timp de ajuns ca privitorul să gîndească laolaltă cu cei care se întrec, să bea o cafea, și să constate apoi cu satisfacție că marele maestru a făcut exact mutarea pe care o văzuse și el.

Timpul de gîndire în șah a făcut — de-a lungul anilor — obiectul multor discuții. Unii, Reshewski de pildă, au propus ca el să fie mărit, spre a-i permite celui care joacă să facă într-adevăr mutările cele mai bune și să transforme această îndeletnicire în artă veritabilă. Alehin socotea două ore și jumătate pentru 40 de mutări absolut de ajuns, iar Capablanca, încercînd să cocheteze cu paradoxul, spunea că indiferent cît ai gîndi singura bună este prima pornire, acordînd, în acest fel, credit nelimitat intuiției.

Disputa dintre „a muta încet și a muta repede" va dura cît timp va exista șahul. Dar iată că s-a inventat sistemul de joc fulger, în care fiecare dintre concurenți are doar CINCI MINUTE pentru gîndire. Și trebuie să le gospodărească așa cum știe și așa cum poate.

Șahul fulger este un șah direct, este șahul gîndirii electronice și al sclipirii de geniu. Totul se petrece trepidant. Combinațiile trebuie calculate în fracțiuni de secundă. De cele mai multe ori ele sînt incorecte, dar — în schimb — totdeauna frumoase.

Făcînd o incursiune în istorie, vom aminti că Alehin, acest Michelangelo al șahului, a jucat la turneul de la Margate din 1938 o partidă strălucită contra lui Eero Böök, cîștigînd după ce sacrificase un cal și un turn. Zece ani mai tîrziu, cînd Alehin murise, analiza a descoperit că finlandezul ar fi putut să respingă atacul. Zece ani mai tîrziu !...

Dar să revenim la ideea inițială. Șahul fulger este acum foarte la modă. Marile turnee se încheie, tradițional, printr-o asemenea competiție, menită să desemneze nu pe cel mai bun, dar pe cel mai iute și pe cel mai perspicace dintre jucători.

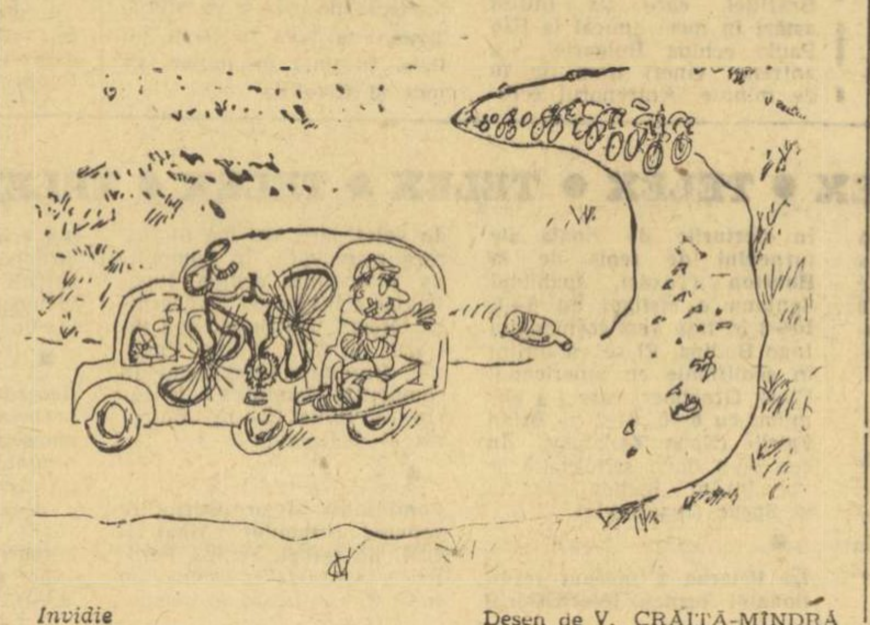
Șahul fulger a creat nu puține nedumeriri. Flohr, de pildă, care n-a cîștigat la Alehin nici o partidă de turneu, i-a luat fostului campion mondial o avere la partidele blitz.

Botvinnik și Euwe, străluciți strategi ai tablei cu patrate albe și negre, au dezavuat acest sistem de joc. În schimb Tal și Bronstein îl adoră, ultimul propunînd chiar un campionat mondial în materie.

A produs senzație rezultatul lui Fischer, obținut în turneul fulger organizat după disputarea „Meciului secolului", 19 puncte din 22 posibile (17 victorii, 4 remize, 1 înfrîngere), prin care campionul american l-a devansat cu 4½ puncte pe Tal.

Ceea ce l-a îndemnat pe Najdorf să constate cu spiritul lui mereu tînăr : „Cine știe șah, joacă bine și încet și repede". *În cazul lui Fischer butada se potrivește.*

Valeriu CHIOSE

Invidie

Desen de V. CRĂIȚA-MINDRĂ

CUPON DE CONCURS

Numele și prenumele : . . . .

. . . .

Adresa : . . . .

. . . .

1. CE ECHIPE VOR OBȚINE CALIFICAREA PENTRU SFERTURILE DE FINALĂ (reamintim : din fiecare grupă se califică primele DOUĂ CLASATE) ?

GRUPA A . . . .

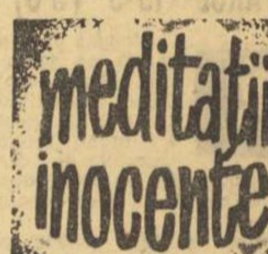
GRUPA B . . . .

GRUPA C . . . .

GRUPA D . . . .

2. CE ECHIPA VA CIȘTIGA CAMPIONATUL MONDIAL ?

. . . .

I. INTRODUCERE

Un amic cercetător științific, recent întors dintr-o călătorie (cu delegație) în Franța, mi-a spus că într-un mic port de pescari provensali, la Sanary-sur-Mer, s-a întîlnit venind de la Marsilia cu un cineast parizian care ne-a vizitat cu ani în urmă țara. Vorbind de una, de alta, amicul a fost destul de uluit să-mi audă numele pomenit — și încă la o asemenea nebănuită și însorită latitudine sudică.

— A vorbit frumos de tine... asta m-a frapat. Zicea că ați fost împreună pe munte... chiar ați fost ? Sau l-ai plimbat doar pe dealul Mitropoliei și i-ai sporovăit vrute și nevrute. Te știu în stare.

Cu cineastul acela chiar am fost într-adevăr pe munte — și nu din dorința lui, ci din a mea : venise cu un Citroen galben, fuma tutun de pipă olandez, mirosea foarte plăcut a lavandă Lohse ; echipa și însoțitorii de filmare găsiseră cel mai nimerit lucru să-l învîrtă prin restaurante de lux care servesc mititei eleganți și portocale de Jaffa la desert, să-i arate icoane pictate pe sticlă la magazinul Fondului Plastic, îi făcuseră cadou, confecționate prin artizanatele orășenești, îi ciripeau cu acuratețe : monsieur, îl plimbaseră entuziaști pe la Muzeul satului și la Hanul cu prepeleac. Toți sperau să-i fi inoculat o solidă imagine despre noi și ale noastre, mai ales după ce-i rulaseră și două-trei filme turistice ONT pline de ciobănei și miei împanglicați ca pe bombonierele cu fondante pentru copii cuminți, supra-saturate de munți colorați pe care mișună fete frumușele purtînd pantofi de lac, suflînd voioase din zori și pînă-n noapte din tulnicele de lemn sculptat, în timp ce pe prispa caselor, moși rumeiori și sfătoși își povestesc — probabil basmul punguței cu doi bani și al altor nenumărate și minunate chestii. Desigur, se poate și așa : totu-i posibil într-o lume posibilă, dar eu consider că arătarea specificului unei țări se face din adînc spre suprafață, nu invers, și astfel stînd lucrurile, într-o pauză de filmări mai lungă l-am invitat pe oaspetele nostru să meargă cu mine, să vadă toate astea cum trebuie, drumețind fără mirajul automobilului, al telefericelor sau al montajului peliculei Eastman... ei, Doamne, dragi tovarăși, aș fi putut să-l duc și eu la hoteluri cu uși automate cu snack-bar-uri pline de vitrouri futuriste și de reclamele țigărilor și ale băuturilor străine, majoritatea scrise fonetic cu tuș de China, de către niște necunoscute și savante mîini bine intenționate, aș fi putut să-l duc... dar unde nu l-aș fi putut duce ? Ce nu i-aș fi putut oferi : de exemplu, una din cabanele acelea minuscule de lemn care se pot cumpăra la orice tutungerie, iradiind un bun gust de-a dreptul trăznitor. Nu l-am dus și nu i-am oferit decît o săptămînă de Paring și Surianu, prin Petroșani — lacul Cilcescu-Obîrșia—Oașa — schitul Custura—Novaci. (Au revient toujours...). Citroenul galben ne-a așteptat cuminte la Tîrgu—Jiu. În această săptămînă a văzut pentru întîia oară în viața lui o capră neagră, a mîncat hribi fripți pe jeratec de cetini, pe valea Frumoasei a stat lîngă „bradul strîmb" din curtea casei lui Sadoveanu, a pescuit păstrăvi. Într-una din nopțile toamnei aceleia de neuitat, l-am învățat să deosebească pe cer constelațiile, uimit de denumirile lor țărănești atît de plastice : Cloșca cu pui, Cățelul, Fata de împărat... și a auzit chemarea de dragoste a cerbilor. Ciobanii și pădurarii întîlniți în drumul nostru nu-l citiseră pe St. John Perse și nici pe Desnos, (cu care cultivatul meu companion de călătorie îmi împuiase capul), dar păreau să descindă la modul cel mai autentic de pe zidurile Sarmizegethusei Regia. Și nu eu am fost cel care iarăși m-am uimit de fluturașii de mică strălucind printre bolovanii Dengherului, ci tovarășul meu : la fel cum se uimiseră cu două mii de ani în urmă legionarii romani, suiți aici ca să se năpustească în clește asupra vitezelor dar inutilelor întărituri dacice.

— Am senzația că-ți cunosc țara abia acum cu adevărat, mi-a spus noaptea, în popasul de la schitul Custura : afară suna toaca pentru liturghia de la miezul nopții, și în chilia noastră, pîlpîia o singură lumînare sub o icoană a Fecioarei cu pruncul în brațe, iar ochii ei erau la fel de mîngîioși ca și ai Sophiei Loren după nașterea propriului copil. (Cu singura diferență că tatăl acestuia nu este nici un fel de duh sfînt, ci o persoană fizică arhi-cunoscută, producer-ul și soțul mondial-italian, domnul Carlo Ponti.)

De ce să mint și să nu recunosc c-am roșit de plăcere la cuvintele lui.

Al. STRUȚEANU

(Va urma).

Mini-avertisment : N-am de gînd să scriu un serial, oh, nu. Nu-i am la îndemînă nici pe Sfîntul, nici pe duiosul Cozminfiul zimbrului, n-am la îndemînă nici măcar benzile desenate de Goscinny, și Uderzo pentru al lor faimos Asterix. Vreau doar să-mi susțin cîteva principii turistice, cu speranța că nu voi fi ținta unei nemiloase polemici în temă : exact ce-mi lipsește !